

Kerék-Bárczy Szabolcs: Nem gránitba vésett

Az MSZP és az Együtt-PM kész helyzetet teremtett a demokratikus oldal választási felkészülésében. Nyilván ez is volt a célja: ha már bipoláris – Fidesz-MSZP, jobboldal-baloldal, „kettő a zászló, kettő a tábor” – nem lehet a pártrendszer, legyen két és félpólusú. Ezzel nem az a legnagyobb baj, hogy a most szerződő felek elárulták korábbi ígéretüket, hiszen a nyitás, befogadás stratégiáját hirdették meg jó ideje. Az igazi gond az, hogy elvi és erre épülő gyakorlati értelemben is szűkül a demokraták szavazótábor.

Bajnai Gordon azt hangoztatta tavaly októberi színrelépésekor, hogy „reménykedő baloldaliak, csalódott jobboldaliak, politikailag elárult szabadelvűek és hatni akaró zöldek összefogását” kívánja megteremteni. Ehhez képest nem találunk például egyetlen magát büszkén konzervatívnak vallót sem vezetői sorában, s semmi bizonyíték nincs arra, hogy a még 2010-ben is a Fideszre szavazók közül akár egyetlen szimpatizánst sikerült volna megszólítania. Mindez nem meglepő, hiszen a párttal nem rendelkező, a Fidesztől távol álló konzervatívok számára visszatetsző az, hogy Orbánék államosítási törekvéseit (legutóbb éppen a Dunaferri ügyében) az Együtt-PM egyik vezetője elsőként üdvözölte lelkesen, s Bajnai munkatársai gyakran tesznek a kapitalizmust, szabályozott de szabad versenyt mindenki másnál vehemensebben bíráló kijelentéseket. Sok polgárnak az sem szimpatikus, hogy Bajnaiék rendre átveszik a Fidesz érveit az előző kormányzati ciklus és vezetőinek bírálatakor. Márpedig Bajnai Gyurcsánynak és az MSZP-nek köszönheti politikai karrierjének elindulását, nem mondott le Öszöd vagy 2006 ősze kapcsán vagy azért mert nem tudta megakadályozni az egyre masszívabbá váló oligarchikus rendszert, és – egyébként helyesen – megkötötte a kormánypárttal a szükséges alkukat annak érdekében, hogy kormányfőként kitölthesse szűkre szabott, de fontos mandátumát.

A Fideszben a bolsevik magatartás megtestesülését látó, hozzám hasonló szabadelvű konzervatívok (és liberálisok) nincsenek túl sokan a mai magyar társadalomban. De elegendő lehetnek ahhoz, hogy egy egyfordulós választási rendszerben jó pár tízezer, akár egy-két százezer szavazattal segítsék a demokraták győzelmét; márpedig 2014-ben minden egyes szavazat számít majd. Ezek az emberek tudatosan voksolnak. Elutasítják a magántulajdon, a tőke, a verseny ellenes intézkedéseket, a kapitalizmus vadhajtásait kiváló, átlátható szabályozással kívánják lenyesegetni, nem a kapitalizmus en bloc elutasításával. Mi – ma biztosan – nem tudunk hatékonyan működő saját pártot létrehozni, ahogyan a liberálisok mégoly szimpatikus törekvései sem látszanak szabad szemmel. Ezért hajlandóak lennének a létező bal oldal által dominált demokratikus együttműködésre szavazni, amennyiben az a valódi változás igényével és ígéretével lép fel. Mert aki elutasítja Orbánék értékeit és politikáját, az definíciószerűen a magántulajdon többségére épülő, kapitalista, feltétel nélkül euro-atlanti elkötelezettségű, az egyéneknek és kisközösségeknek a jelenleginél jóval nagyobb mozgásteret biztosító, liberális demokráciát akar. És ezt meg is kell jelenítenie szövetség alkotásában.

Teljességgel természetes az, ha a nagyobb párt nagyobb arányban vesz részt a demokratikus szövetségben. De csak a létező legszélesebb együttműködéssel lehet elérni azt, hogy létrejöhessen az Orbánt leváltó, a demokráciát helyreállító és a hazánkat emelkedő pályára állító, a Fideszen és a jobbikon kívüli demokratákat magában foglaló kis-nagykoalíció. Ezt megértenék a választók is, mert egy ilyen típusú koalíció erőt mutatna, s

annak a reményét hordozná, hogy a folyamatos konfliktusra épülő, kirekesztő politikai kultúrát legalább a demokrata oldalon felválthatja a kompromisszum keresés, együttműködés kultúrája. Éppen ezért lett volna értelme nem csak a közös egyéni képviselő-jelölteknek, hanem a közös listának is.

Érthetetlen, hogy kilenc hónappal a választások előtt miért kellett egyszerre megmerevíteni és elmérgesíteni a politikai helyzetet. Miért jó rengeteg szavazót elbizonytalanítani vagy akár elidegeníteni? Hogyan lehet komolyan azt gondolni, hogy a most szerződő felek nem rúgják majd fel megállapodásukat, ha esetleg drasztikusan megváltoznak a közvélemény-kutatási adatok? Hogyan lehet elvárni, hogy az egyezségből kihagyott, jelentős támogatottsággal bíró demokraták mosolyogva fogadják, hogy kész tények elé állították őket? Az ezen kérdések által felvetett problémák miatt az MSZP—Együtt-PM egyezés aligha hozhatja el az óhajtott kormányváltást, ezért pont annyira gránitba vésett, mint az orbáni alaptörvény. Csak sajnos innen már nehéz lesz arcvesztés nélkül, elvhűen elmozdulni. De meg kell próbálni, mert ez a demokraták és az ország érdeke.